

גרדה נוסבאום ז"ל - דברי פרידה. / אורי פיליפס

גרדה יקרה,

בית מעין צבי, מוקיריך ומשפחתך האהובה עלייך כל כך, נפרדים ממך היום למנוחת עולמים.

הפרידה בגיל 90, ככל שקשה היא - מהווה גם פרידה מבריאות לקויה וסבל, שהיו מנת חלקך בתקופה האחרונה.

נפגשתי איתך בביתך, לפני מספר שבועות וראיתי אישה נבונה וריאלית, היודעת משהו על החיים ושלמה לחלוטין עם אחריותם. אמרת לי: "אורי, אני מרגישה שהגיע זמני להצטרף לבני שלי ולמצוא מנוחה שלמה."

צפית את אשר אמור לקרות ונחסכו ממך מכאובים רבים.

נולדת גרדה, בברסלאו שבגרמניה, לבית בומשטיין, 6 שנים לפני עליית הנאצים לשלטון. הורייך שהיגרו לגרמניה מפולין, גורשו איתך חזרה לשם, מיד לאחר "ליל הבדולח", ואת ילדה בת 11 בלבד. לא זכית לסיים אפילו 5 כיתות בבית הסו.

אביך בחכמתו שלח, בעוד מועד, את אחיך האהוב משה לארץ, למקווה ישראל, אך לכם כבר לא נמצא מפלט. פניותיו לאישים ידועי שם, מצאה אוזן קשבת, אצל חיים וייצמן, שהציע לשלוח אותך לאנגליה ב"טרנספורט ילדים", בתקווה שאולי הם - הורייך, יינצלו מאוחר יותר - תקווה שהתנפצה אל מול המציאות האכזרית.

ב"תעוד חברים" ביזמתה של שולמית, את מיטיבה לתאר בפני אווה אדוריאן: (ציטוט) לא אשכח את מבטם של הורייך, כשנפרדו ממני, רק בכיתי ובכיתי ולא הבנתי, שלעולם כבר לא נתראה. הייתי קטנה מידיי כדי להבין במלואו, את משמעות הדבר."

את מתארת את הנדודים, התלאות, ההפלגה המפרכת לאנגליה, ההפצצות על לונדון, החיים הקשים בהוסטל, הבקשה ללחם במשפחה מאמצת בה היית משרתת והטראומה עם אב המשפחה, ועד המעבר להכשרה חקלאית.

בהכשרת "הבונים" את פוגשת את המזכיר אלפרדו ואת המדריכים רות וילטר וייל, ואיתך גם ורה, אברהם אשד ודולפי.

בשלב מסוים חֲבַרְתֶּם להכשרה אחרת ליד לונדון ושם את פוגשת את בחיר ליבך לימים-בנו נוסבאום. ואת מתארת: "הוא היה חתיך, עיניים כחולות, ראש מלא תלתלים, חם ולבבי. לאחר קשיים רבים נִשְׁאַנוּ בחתונה אזרחית. חזרנו שמחים להכשרה, שם סידרו לנו חדרון בלול התרנגולות "....

לבסוף עליתם בעלייה ב' לארץ. קרובים לחוף נפער חור גדול באניה, האנגלים גילו אתכם והוגליתם לקפריסין. בין השליחים הרשמיים שהגיעו למחנה שם- היה גם פרידל רבן, ששיכנע את כל "קבוצת האנגלים" להצטרף ל"מעיין", לא לפני שנכלאתם במחנה המעפילים בעתלית ואת חולה מאד בטיפוס.

אתם מתקבלים יפה בקבוצת מעין וגרים ב"פטריה"-המצאה מקומית של טים זפל. אבל.... כשנולדת רינה הבת הראשונה, והיא מיד עוברת לבית התינוקות-את מאד מאד אומללה, עד כדי תוכניות רציניות לעזוב את הקיבוץ. אולם מראהו העצוב והמאוכזב של בנו-משכנע אותך לוותר.

המשפחה מתרחבת- נולד פוניו, לו שמרת בליבך תמיד מקום מיוחד, ואחריו-בת הזקונים-נאוה. בעקבותיהם זכית ל-4 נכדים ו-6 נינים-להם את מקדישה את כל מה שנחסך ממך-אהבה אין סופית, מסירות פינוקים ומה לא?!

היתה לך תמיד גם פינה חמה לחתנייך-איציק ואריה: שאלת לשלומם, דאגת ורצית בטובתם ובבריאותם! יחד עם המרכזיות של המשפחה בחייך, מצאת גם עניין וזמן לפעילות בוועדות: כוח אדם, בריאות, קשישים, שיכון סדרנית עבודה מדריכה/ מטפלת באולפן ועוד. בשנים המאוחרות יותר, היית פעילה במסגרת "עמך" מה שהסב לך הרבה נחת ועניין.

לימים, כשאושפזת לתקופות קצרות לשיקום ב"בית תמר", הכרתי אצלך תכונה מאד יפה, של הכרת תודה ופירגון מכל הלב לעושים במלאכה. לא ראית בעבודה הסיעודית כמובן מאליו: כשהבראת ביקרת את המטופלים, הבאת דברי מאפה והחממת לצוות ולהנהלה. מאד שמחנו והערכנו זאת.

3.

לבסוף נותר רק לומר: זכית גרדה לאריכות ימים, בהם ימי מצוקה,
כאב ועצב, אך גם זכית להיות חלק מתקומת עם ישראל בארצו, זכית
לחיים עשירים, שמחים ומגוונים, וזכית להקמת משפחה גדולה
ואהובה!

נוחי כעת על משכבך בשלום, ליד בנו בעלך/אהובך.

יהי זכרך ברוך!

אורי 2.2.2018